

GROOTSCHEEPS

The image is a book cover for 'GROOTSCHEEPS'. The top half features a close-up of a rusted metal surface, likely part of a ship's hull, with a color palette of brown, orange, and red. The bottom half is a larger painting of a ship's hull, showing a dark blue or black section with a prominent orange stripe and a circular porthole. The background of the painting is composed of vertical bands of color, including yellow, green, and orange, suggesting an interior or a specific lighting environment. The overall style is expressive and textured.

Schilderijen

Gerard van de Weerd

Elvira Dik

Gijs Kos

Verhalen

Jan Veenstra

De eerste Hoogeveense vrachtautodienst

Via de ontstaansgeschiedenis van Otten Transport en Sent Waninge weten we, dat deze huidige logistieke dienstverleners hun oorsprong hebben in de scheepvaart van Hoogeveen. Zij waren er vroeg bij om de overstap te maken van water naar weg. De eerste Hoogeveense vrachtwagen was echter van Roelof Huizing, getuige een advertentie in de Hoogeveensche Courant van 12 mei 1923 waarin hij adverteert met een geregelde wekelijkse autodienst op Meppel. Trots staat boven de advertentie:

Eerste hoogev. Autodienst

In Veenmol 2004-2 schrijft Jan Havinga over de zoon van scheepsbouwer Dirk Johannes Rijnvis, dat deze al in 1926 een autodienst op Groningen onderhield. Vader Rijnvis was dan wel geen schipper, maar scheepsbouwer en waarschijnlijk zag hij ook wel aankomen dat het transport over land het grotendeels over ging nemen van transport over water. Hij schakelde dan ook al vroeg over op de nieuwste ontwikkelingen.

Met bovenstaande voorbeelden wil ik laten zien dat de logistieke bedrijvigheid van Hoogeveen voor een belangrijk deel is terug te leiden op schippers of scheepsbouwers die hun boot verwisselden voor een vrachtauto. Het verhaal is geschreven ter ondersteuning van het tweede mega-schilderij van Hoogeveen: GROOTSCHEEPS.

Johann Bisschop

Publicist en voorzitter Historische Kring Hoogeveen

DE BARMHARTIGHEID LEVENSLIOP VAN EEN SCHIP

1914

118 ton
lengte 24.00m
breedte 4.98m
mast 15.00m

In het najaar van 1914 beginnen de arbeiders op de werf 'Eureka' van de firma Rijnvis aan het Noordsche Opgaande in Hoogeveen met de bouw van een klipperaak: een stalen vrachtschip onder zeil met een tamelijk scherpe en oplopende boeg, maar een brede ronde achtersteven.

Opdrachtgever is Jan Anton Aenema te Noordscheschut, telg uit een gerenommeerd verversersgeslacht, met turfvelen bij Klazienaveen.

De bouw mag iets kosten, want Janton, zoals intimi hem noemen, meent als zakenman een reputatie hoog te moeten houden. Het wordt dan ook een mooi gelijnd schip, rijker gedetailleerd dan gebruikelijk.

De klipperaak krijgt als naam De Barmhartigheid. Het meet 118 ton, heeft een breedte van 4.98 meter en een lengte van 24.00 meter.

Het hoogte van de mast is 15 meter bovendecks. Het schip is voorzien van grootzeil, fok en kluiver en wordt in gebruik genomen als turfschip.

→ 1919

Vanaf 1919, onder de volgende eigenaar, vervoert ze ook andere lading.

1934

lengte 26.80m
141 ton
mast 17.50m

In 1934 wordt ze verlengd tot 26.80 meter, meet dan 141 ton en krijgt een mast van 17.50 meter.

→ 1937

36 pk MAN

In 1937 krijgt het schip een zijschroef - aan de lange arm - met een 36 pk MAN dieselmotor op het voorschip, die ook de lier aandrijft. Deze zijschroef vervangt niet de zeilen, maar is aanvullend bij weinig wind of moeilijk manoeuvreren.

1948

In 1948 gaan de mast en de zeilen van boord. Er wordt een 68 pk Deutz machine ingebouwd. En er komt een stuurhuis op. Vanaf dat moment heet het schip Ms De Barmhartigheid.

1965

50 jaar actieve dienst

In 1965 wordt het schip, na 50 jaar actieve dienst, vlak voor het naar de sloop zou gaan, in gebruik genomen als woonschip.

→ 1966

Vanaf 1966 wordt het verder ontmanteld en omgebouwd tot woonboot voor een leefgemeenschap.

→ 1985

In 1985 krijgt het schip weer een bestemming als varende motorschip en wordt gedeeltelijk in oude staat gebracht. De motor wordt gereviseerd en het stuurhuis verwijderd.

2000

In 2000 begint een grondig restauratieproject van vele jaren. De Barmhartigheid wordt weer een echt zeilschip (met behoud van de motor), geschikt voor IJsselmeer en Waddenzee en krijgt in het ruim verblijfsaccommodatie voor gasten.